

Στρατηγικές
Αναπτυξιακής
και Εφηβικής
Υγείας

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας»

Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ

2025-2026

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας»

Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «ΠΜΣ Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» του Τμήματος της Ιατρικής Σχολής Αθηνών ΕΚΠΑ, λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018.

Το Π.Μ.Σ. έχει διάρκεια *δύο (2) ετών* και οδηγεί στο Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στις «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» - (MSc in Strategies of Developmental and Adolescent Health) με τις εξής ειδικεύσεις:

ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΙΣ:

Το ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Σπουδών (ΜΔΣ) στις εξής ειδικεύσεις:

1. *Αναπτυξιακή και Εφηβική Υγεία - Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους* - (Developmental and Adolescent Health- Development of Health Services for Children and Adolescents).
2. *Εκπαίδευση - Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για Παιδιά και Εφήβους* (Education – Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents).

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» είναι, η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης σε επαγγελματίες Υγείας και άλλους ειδικούς – επαγγελματίες που πλαισιώνουν παιδιά και εφήβους, προκειμένου να αποκτήσουν εφόδια και να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν κατάλληλα.

Το ΠΜΣ έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι η ύλη του περιλαμβάνει *βασικούς αναπτυξιακούς στόχους από τα πρώτα χρόνια έως και την ενηλικίωση*, καθώς και την αναμενόμενη συμπεριφορά, τις παραλλαγές και παρεκτροπές αυτής (Developmental and Behavioral Health). Οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με οντότητες που συχνά παραμελούνται και διαφεύγουν της διάγνωσης λόγω της πολυμορφίας και ατυπίας τους, αλλά και της ελλειμματικής εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των ειδικών. Θα συζητηθεί ο ρόλος του περιβάλλοντος (οικογένεια, παιδικός σταθμός, σχολείο, συνομήλικοι) στην ενίσχυση της προσωπικότητας παιδιού και εφήβου, στην εκδήλωση συμπτωμάτων και στην αντιμετώπιση δυσκολιών. Στόχος είναι η κατανόηση του τρόπου αντιμετώπισης μικρών παιδιών και εφήβων, αλλά και γενικότερα των ασθενών ως ένα ψυχοσωματικό σύνολο.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.) θέτει ως προτεραιότητα τη φροντίδα παιδιών, εφήβων και νέων, προσδιορίζοντας τις ηλικίες αυτές ως τις σημαντικότερες για τον *περιορισμό της νοσηρότητας* των ενηλίκων του μέλλοντος. Στην Ελλάδα, η Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.), Β΄ Παιδιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Α. & Π. Κυριακού», είναι πρωτοπόρος δομή και σε συνεργασία με τον Π.Ο.Υ. που εξυπηρετεί τις ανάγκες των προεφήβων και των εφήβων από όλη τη χώρα, οι οποίοι αναζητούν εξειδικευμένη, ολιστική αξιολόγηση και αντιμετώπιση ζητημάτων που αντιμετωπίζουν στα κρίσιμα αυτά αναπτυξιακά στάδια. *Τον Απρίλιο του 2018, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) απένειμε διάκριση στη ΜΕΥ ως Υπηρεσία Καλής Πρακτικής (Good Practice), με βάση τα διεθνή standards που έχουν θεσπιστεί για τη λειτουργία των υπηρεσιών που αφορούν τους προεφήβους και εφήβους.*

Οι ανάγκες σε επίπεδο χώρας είναι σημαντικές, και διαπιστώνεται κενό αναφορικά με τη στελέχωση δομών οι οποίες απευθύνονται τεκμηριωμένα και διεπιστημονικά σε θέματα ανάπτυξης παιδιών και εφήβων. Επιπλέον, οι δομές που αναλαμβάνουν τη φροντίδα χρειάζονται επαγγελματίες υγείας με εξειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο, όπως για παράδειγμα ιατρούς, νοσηλευτές, επισκέπτες υγείας, ειδικούς ψυχικής υγείας, κοινωνικούς λειτουργούς, εργοθεραπευτές, ειδικούς παιδαγωγούς, κ.α.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΜΣ

Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Σε περίπτωση αδυναμίας έναρξης στο χειμερινό εξάμηνο, δύναται να μεταφερθεί στο εαρινό, με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής.

Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά:

- εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS) για την Ειδίκευση: «Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους» (Developmental Adolescent Medicine and Development of Health Services for children and adolescents) και
- εκατόν είκοσι (120) ECTS για την Ειδίκευση: «Εκπαίδευση-Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για Παιδιά και Εφήβους» (Education-Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents).

Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης και με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστό έως 35% των μαθημάτων.

Τα μαθήματα οργανώνονται σε εξάμηνα, πραγματοποιούνται σε εβδομαδιαία βάση και διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» είναι η παροχή υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης στο επιστημονικό πεδίο των «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας». Ο μεταπτυχιακός τίτλος παρέχεται από την Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στις «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών στις εξής ειδικεύσεις:

1. «Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους» («Developmental Adolescent Medicine and Development of Health Services for children and adolescents») (120 ECTS).
2. «Εκπαίδευση-Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για Παιδιά και Εφήβους» («Education-Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents») (120 ECTS).

Οι τίτλοι απονέμονται από την Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ θα μπορούν:

1. Να έχουν θεωρητικές γνώσεις γύρω από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τις ιδιαιτερότητες της παιδικής και εφηβικής ηλικίας.
2. Να έχουν εξειδίκευση στην προσαρμογή της ηλικιακής ομάδας παιδιών και εφήβων στο σχολικό πλαίσιο.
3. Να προσεγγίζουν επιστημονικά και ολιστικά το παιδί και τον/την έφηβο/η και να προσφέρουν ουσιαστική στήριξη στις περιόδους αυτές της ζωής.
4. Να πλαισιώνουν, οργανώνουν και να συντονίζουν υπηρεσίες αναπτυξιακής και εφηβικής υγείας.
5. Να αξιολογούν το επίπεδο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα παιδιά και τους εφήβους στο πλαίσιο ομάδων-δομών.
6. Να κατέχουν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας με το παιδί, τον/την έφηβο/η, όσο και με το οικογενειακό περιβάλλον, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των θεμάτων σε πνεύμα κατανόησης και συνεργασίας.
7. Να αντιμετωπίζουν επιτυχώς τις ιδιαίτερες επαγγελματικές δυσκολίες, τις απογοητεύσεις και το ψυχικό φορτίο που συνεπάγεται το λειτούργημά τους.
8. Να αναζητούν διαρκώς νέους τρόπους βελτίωσης των υπηρεσιών που προσφέρουν σε επιστημονικό επίπεδο.
9. Να συμβάλλουν στην ενημέρωση και στήριξη των συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων και της οικογένειας με στόχο την πρόληψη νοσογόνων καταστάσεων.
10. Να αυτενεργούν και να επιδεικνύουν πρωτοτυπία στην επίλυση επιστημονικών προβλημάτων.
11. Να συνεργάζονται σε διεπιστημονικές ομάδες και να ανταλλάσσουν απόψεις και ιδέες για την παραγωγή νέας γνώσης.
12. Να σχεδιάζουν προγράμματα παρέμβασης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των ηλικιακών ομάδων.
13. Να δρουν αυτόνομα σε επαγγελματικό επίπεδο.
14. Να διαθέτουν γνώσεις και ικανότητες στην επιστημονική έρευνα που επιτρέπουν τόσο την παραγωγή επιστημονικού έργου, όσο και την κριτική αποτίμηση της ποιότητας του και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του.
15. Να μελετούν το ελληνικό πλαίσιο και να αναλύουν τα ζητήματα που τίθενται κατανοώντας τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής κοινωνίας και τους παράγοντες που τις αναδεικνύουν.
16. Να επιχειρηματολογούν με σαφήνεια και με ακρίβεια στον γραπτό και προφορικό λόγο και να συγγράφουν εργασίες με ακαδημαϊκή δομή και περιεχόμενο.
17. Να συμμετέχουν ενεργά στην έρευνα στον αναπτυσσόμενο κλάδο της αναπτυξιακής και εφηβικής υγείας, καθώς επίσης και της σχολικής ψυχολογίας.
18. Να αναπτύσσουν δεξιότητες εφαρμογής θεωριών και μεθόδων έρευνας, ώστε να διεξάγουν και να αναπτύσσουν τη δική τους έρευνα.

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι:

Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

Σε επίπεδο Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ αρμόδια όργανα είναι:

1. Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

- α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,
- β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ,
- γ) εισηγείται εκπροσώπους για τον ορισμό των Επιτροπών Προγραμμάτων Σπουδών των ΔΠΜΣ στα οποία συμμετέχει η Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ,
- δ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,
- ε) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες της Ιατρικής Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.,
- στ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
- ζ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- η) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),
- θ) αναθέτει σε μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες τη διεξαγωγή επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου σπουδών της Ιατρικής Σχολής,
- ι) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

Με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής οι αρμοδιότητες των περ. δ) και στ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

2. Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής και ομότιμους καθηγητές/τριες, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

- α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
- β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση της

Ιατρικής Σχολής,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου,

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προ- γράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Σ.Ε, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. β) Το Π.Μ.Σ. έχει ιδίους πόρους και μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Στο ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι συναφούς γνωστικού αντικείμενου (Τμήματα Επιστημών Υγείας, Ψυχολογίας, καθώς και άλλων Ανθρωπιστικών, Παιδαγωγικών, Κοινωνικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών) της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων αναγνωρισμένων ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Το ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» θα δέχεται τριάντα πέντε (35) φοιτητές ανά ακαδημαϊκό έτος, και προγραμματίζεται να απασχολεί περίπου εβδομήντα (70) συνολικά διδάσκοντες, 60% τουλάχιστον από την Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ και 40% από Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα της ημεδαπής και της Αλλοδαπής.

Αυτό αντιστοιχεί σε έναν (1) διδάσκοντα ανά έναν (1) φοιτητή.

Σημειώνεται ότι ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών στα ΠΜΣ της Ιατρικής Σχολής είναι περίπου 3.190 ανά έτος σε σχέση και με τον αριθμό των περίπου 2.157 προπτυχιακών φοιτητών ανά έτος και των 572 μελών ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ.

Τα ανωτέρω στοιχεία δίνονται κατά προσέγγιση και ανταποκρίνονται στα δεδομένα του έτους σύνταξης του Κανονισμού. Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

Κάθε Μάιο, με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του ΠΜΣ, σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής.

Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής αναθέτει στη Σ.Ε. τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση Συμμετοχής.
2. Βιογραφικό σημείωμα.
3. Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών.
4. Δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, εάν υπάρχουν.
5. Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν.
6. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας.
7. Δύο συστατικές επιστολές.

8. Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας: Καλή γνώση B2.

9. Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής.

Για τους/ις υποψηφίους/ες με τίτλο σπουδών από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία: Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα.

Η επιτροπή ελέγχει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Μητρώο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Αν το ίδρυμα της αλλοδαπής ανήκει στον κατάλογο ιδρυμάτων του άρθρου 307, του ν. 4957/2022, τότε ο υποψήφιος υποχρεούται να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βαθμός πτυχίου σε ποσοστό 20%.
- Πιστοποιημένη γνώση αγγλικής γλώσσας σε ποσοστό 15%.
- Δημοσιεύσεις ή και επιστημονικές εργασίες σε ποσοστό 10 %.
- Παρακολούθηση συναφών συνεδρίων, σεμιναρίων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων κ.λπ. σε ποσοστό 5%.
- Επαγγελματική ή διδακτική εμπειρία σε ποσοστό 15%.
- Συστατικές επιστολές σε ποσοστό 10%.
- Προφορική συνέντευξη σε ποσοστό 25%.

Η Ε.Ε.Μ.Φ. αναλαμβάνει την αξιολόγηση των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών και τους κατατάσσει κατά σειρά επιτυχίας. Η αξιολόγηση βασίζεται στα κριτήρια που αναφέρονται στον παρόντα Κανονισμό. Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η ΣΕ μετά την εισήγηση της Ε.Ε.Μ.Φ. καταρτίζει τον Πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση. Οι επιτυχόντες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός επτά (7) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής. Σε περίπτωση ισοβαθμίας γίνονται δεκτοί οι ισοβαθμίσαντες ως υπεράριθμοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνουν το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών, θα κληθούν αν υπάρχουν, οι επιλαχόντες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, να εγγραφούν στο Πρόγραμμα. Ενστάσεις επί της διαδικασίας επιλογής υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών είναι δυνατόν να κατατεθούν σε προθεσμία επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων επιλογής. Οι ενστάσεις εξετάζονται από τα αρμόδια όργανα του ΕΚΠΑ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα για αποδεδειγμένους και σημαντικούς λόγους έπειτα από αίτηση του μεταπτυχιακού φοιτητή στη Συντονιστική Επιτροπή και απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης, για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους, μόνο μία φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων ούτε μικρότερης διάρκειας του ενός (1) εξαμήνου. Η άδεια χορηγείται με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής έπειτα από εισήγηση της συντονιστικής επιτροπής.

Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρούνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/ της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής. Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής.

ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΜΣ

Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ θα διατεθούν αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Τα περισσότερα θεωρητικά μαθηματικά μαθήματα θα γίνονται στις αίθουσες «Διονυσίου Βαρόνου» και «Γεωργίου Ιωακείμογλου», οι οποίες βρίσκονται στο Εργαστήριο Φαρμακολογίας, Κτίριο 16, 1ος όροφος της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η κλινική άσκηση/παρακολούθηση, μπορεί να λαμβάνουν χώρα στους συνεργαζόμενους φορείς (πχ. Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.) της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Γενικό Νοσοκομείο Παιδών «Παναγιώτης & Αγλαΐα Κυριακού», Μονάδα Αναπτυξιακής Παιδιατρικής της ίδιας Κλινικής, Τμήμα Παιδικής και Εφηβικής Ενδοκρινολογίας – Ιατρείο Αύξησης και Ανάπτυξης του Γενικού Νοσοκομείου Παιδών «Παναγιώτης & Αγλαΐα Κυριακού», κ.ο.κ)

Η κλινική άσκηση/παρακολούθηση καθώς και η διπλωματική εργασία μπορεί να πραγματοποιηθούν και σε εγκαταστάσεις δημόσιων ή ιδιωτικών συνεργαζόμενων τμημάτων και κέντρων, της ημεδαπής ή της αλλοδαπής που διαθέτουν το κατάλληλα εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή και τεχνογνωσία, μετά από την έγκριση της ΣΕ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Σε περίπτωση αδυναμίας έναρξης στο χειμερινό εξάμηνο, δύναται να μεταφερθεί στο εαρινό, με απόφαση της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής.

Για την απόκτηση ΔΜΣ απαιτούνται συνολικά:

1. εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS) για την Ειδίκευση: «Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους» («Developmental Adolescent Medicine and Development of Health Services for children and adolescents») και
2. εκατόν είκοσι (120) ECTS για την Ειδίκευση: «Εκπαί- δευση-Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για Παιδιά και Εφήβους» («Education-Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents»).

Η γλώσσα διδασκαλίας και συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η Ελληνική. Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, κ.ά. καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιείται στο Δ' εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης και με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

A. Το πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

Ειδίκευση: Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους (Developmental Adolescent Medicine and Development of Health Services for children and adolescents)

A' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας I	4	8
Ανάπτυξη και Συμπεριφορά Παιδιού και Εφήβου	4	7
Βασικές Αρχές Επιδημιολογίας και Μεθοδολογίας της Έρευνας	4	8
Παιδιά, Έφηβοι και MME - Διαδίκτυο	4	7
Σύνολο	16	30
B' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/εβδ	ECTS
Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας II	4	8
Αναπτυξιολογία Παιδιού και Εφήβου	4	7

Ψυχική Υγεία Παιδιού και Εφήβου	4	8
Κοινωνικές Επιστήμες και Υγεία	4	7
Σύνολο	16	30
Γ' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/εβδ.	ECT S
Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική	4	8
Επικοινωνία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους	4	7
Πρακτική Άσκηση	8	15
Σύνολο	16	30
Δ' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/ εβδ.	ECT S
Στρατηγικές Ανάπτυξης της Υγείας Παιδιών και Εφήβων – Παρεμβάσεις/ Έρευνα	4	6
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας		24
Σύνολο		30

Ειδίκευση: Εκπαίδευση - Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για Παιδιά και Εφήβους (Education – Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents)

Α' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/ εβδ.	ECTS
Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας I	4	8
Ανάπτυξη και Συμπεριφορά Παιδιού και Εφήβου	4	7
Βασικές Αρχές Επιδημιολογίας και Μεθοδολογίας της Έρευνας	4	8
Παιδιά, Έφηβοι και ΜΜΕ - Διαδίκτυο	4	7
Σύνολο	16	30
Β' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/ εβδ.	ECTS
Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας II	4	8
Αναπτυξιολογία Παιδιού και Εφήβου	4	7
Ψυχική Υγεία Παιδιού και Εφήβου	4	8
Κοινωνικές Επιστήμες και Υγεία	4	7
Σύνολο	16	30
Γ' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/ εβδ.	ECTS
Εκπαιδευτική Ψυχολογία και Ψυχοκοινωνική Υγεία Παιδιού και Εφήβου	4	5
Επικοινωνία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Πρόληψης και Παρέμβασης για Παιδιά και Εφήβους σε εκπαιδευτικά πλαίσια	4	5
Πρακτική Άσκηση	21	20
Σύνολο	29	30
Δ' Εξάμηνο		
Μαθήματα Υποχρεωτικά	Διδ. ώρες/εβδ.	ECTS
Στρατηγικές Ανάπτυξης της Υγείας Παιδιών και Εφήβων – Παρεμβάσεις/ Έρευνα	4	6
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας		24
Σύνολο		30

B. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Ειδίκευση: Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Π.Ο.Υ. (Developmental Adolescent Medicine and Development of Health Services for children and adolescents)

A' Εξάμηνο - Περιγραφή μαθημάτων

Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας I

Στο μάθημα αυτό προσεγγίζονται οι Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας σχετικά με τα παιδιά και τους εφήβους κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ), η υγεία του Ελληνικού Πληθυσμού, ο ρόλος της Πρόληψης και της Αγωγής Υγείας, ειδικά θέματα Πρόληψης στην παιδική ηλικία και εφηβεία, οι συμπεριφορές υψηλού κινδύνου, οι συμπεριφορές εξάρτησης. Περιγράφεται και διδάσκεται ο τρόπος λειτουργίας των «φιλικών» για εφήβους/νέους υπηρεσιών κατά τον Π.Ο.Υ. (youth friendly) και τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ)/ Δεξιοτήτων Ζωής (ΔΖ) σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας.

Ανάπτυξη και Συμπεριφορά Παιδιού και Εφήβου

Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την ανάπτυξη του παιδιού και εφήβου, την ψυχολογική και εκπαιδευτική της αξιολόγηση, τη φυσιολογική αύξηση, τις διατροφικές ανάγκες του παιδιού και εφήβου, την εικόνα του σώματος κατά την εφηβεία, τις διαταραχές πρόσληψης τροφής, διαταραχές αύξησης και ενήβωσης, την υπερβαρότητα και παχυσαρκία στην παιδική ηλικία και εφηβεία, καθώς επίσης αναπτυξιακά θέματα που άπτονται της ψυχοδερματολογίας, της γενετικής και επιγενετικής, τις ιδιαιτερότητες παιδιών και εφήβων με καρκίνο, καθώς επίσης την έννοια της μετάβασης (transition). Επίσης, μελετώνται ζητήματα αναφορικά με ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης δυσκολιών συμπεριφοράς και ψυχοκοινωνικής προσαρμογής παιδιών και εφήβων σε σχολικό και οικογενειακό πλαίσιο.

Βασικές Αρχές Επιδημιολογίας και Μεθοδολογίας της Έρευνας

Στο μάθημα αυτό διερευνώνται ζητήματα μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας (ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι, διδάσκονται οι τύποι επιδημιολογικών μελετών, οι επιδημιολογικοί δείκτες και στατιστικά μέτρα, οι βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, οι περιγραφικές Επιδημιολογικές μελέτες, οι μελέτες ασθενών - μαρτύρων, οι προοπτικές μελέτες, η έννοια των συστηματικών σφαλμάτων, οι γενικές αρχές σχεδιασμού κλινικών μελετών, οι βασικοί τύποι στατιστικών αναλύσεων (παραμετρικές μέθοδοι και πολυμεταβλητή ανάλυση), η κλινική επιδημιολογία, η συστηματική ανασκόπηση και η μετά - ανάλυση.

Παιδιά, Έφηβοι και ΜΜΕ - Διαδίκτυο

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές διδάσκονται την έννοια του Ψηφιακού πολίτη κατά τη χρήση τεχνολογίας, το Δημιουργικό Διαδίκτυο στην Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό, τη διαδικτυακή εξάρτηση, τα κοινωνικά δίκτυα στην παιδική ηλικία και την εφηβεία, τις διαδικτυακές Συμπεριφορές Υψηλού Κινδύνου, νομικά ζητήματα σχετικά με διαδικτυακές συμπεριφορές υψηλού κινδύνου, τη σχέση του Διαδικτύου με τη σεξουαλικότητα και την εκπαίδευση γονέων για τις διαδικτυακές συμπεριφορές υψηλού κινδύνου.

Β' Εξάμηνο- Περιγραφή μαθημάτων

Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας II

Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την εξέταση θεμάτων δημόσιας υγείας των παιδιών και εφήβων, το ρόλο της Πρόληψης και της Αγωγής Υγείας, την επιδημία του HIV σε παιδιά και εφήβους, την εφηβική εγκυμοσύνη και τις επιλογές αντισύλληψης, τις νέες τάσεις στους εμβολιασμούς και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Διδάσκεται διαδραστικά (role plays, quiz, εξομοίωση συνθηκών κτλ.) ο τρόπος λειτουργίας των «φιλικών» για εφήβους/ νέους υπηρεσιών κατά τον Π.Ο.Υ. (youth friendly) και τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ)/ Δεξιοτήτων Ζωής (ΔΖ) σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας.

Αναπτυξιολογία Παιδιού και Εφήβου

Το μάθημα εξετάζει τις βασικές αρχές αναπτυξιολογίας, και αναπτυξιακής ψυχολογίας, τη φυσιολογική ψυχοσωματική ανάπτυξη, ενώ εστιάζει σε θέματα όπως η αξιολόγηση και αντιμετώπιση δυσκολιών μάθησης, η αξιολόγηση των νοητικών λειτουργιών παιδιών και εφήβων, η ψυχοκοινωνική προσαρμογή σε σχολικές μονάδες γενικής και ειδικής αγωγής. Παράλληλα μελετώνται, η αναπτυξιακή καθυστέρηση, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, καθυστέρηση λόγου, γλωσσικές διαταραχές, διαταραχές συμπεριφοράς, αυτιστικού τύπου διαταραχές, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής - υπερκινητικότητα, νοητική υστέρηση, το χαρισματικό παιδί και έφηβος, διαταραχές κινητικών δεξιοτήτων, αναπτυξιακά προβλήματα πρόωρων παιδιών, αναπτυξιακά προβλήματα παιδιών και εφήβων με χρόνια νοσήματα. Διερευνώνται ζητήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού σε ενταξιακά εκπαιδευτικά προγράμματα και πλαίσια.

Ψυχική Υγεία Παιδιού και Εφήβου

Το μάθημα προσεγγίζει τον ισχυρό αντίκτυπο του Stress στην ανάπτυξη παιδιού και εφήβου, τη λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου, τα συστήματα ανταμοιβής του ανθρώπινου εγκεφάλου στην παιδική και εφηβική ηλικία, τη διαμόρφωση ταυτότητας, την ανάπτυξη προσωπικότητας σε παιδιά και εφήβους, χαρακτηριστικές δυσκολίες σε παιδιά και εφήβους, διαταραχές άγχους, καταθλιπτικό συναίσθημα και παιδική ηλικία/εφηβεία, διαταραχές προσωπικότητας και εφηβεία, νευροαναπτυξιακές διαταραχές διερεύνηση αυτοκαταστροφικής συμπεριφοράς, αυτοκτονικές και πάρα - αυτοκτονικές συμπεριφορές, βία και επιθετική συμπεριφορά, διαχείριση της απώλειας - διαζύγιο γονέων, και την κρίση σχέσεων.

Μελετώνται επίσης, θέματα που αφορούν τη σύνδεση σχολείου οικογένειας, όπως η συμβουλευτική παιδιών και γονέων παιδιών, με ή χωρίς ειδικές ανάγκες, η συμβουλευτική και διαλεκτική συμβουλευτική στο σχολείο και την οικογένεια.

Κοινωνικές Επιστήμες και Υγεία

Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει θέματα που αφορούν στις εφαρμογές της κοινωνικής και διαπολιτισμικής ψυχολογίας στη σχολική κοινότητα. Πιο συγκεκριμένα, μελετώνται οι έννοιες του κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, τον αντίκτυπο της κρίσης στην υγεία των παιδιών και των εφήβων, τα δικαιώματα του παιδιού και του εφήβου, τη δυναμική της οικογένειας, δεξιότητες ζωής, τον ελεύθερο χρόνο, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την κοινωνική - συναισθηματική μάθηση, νομικά και ηθικά διλήμματα, την παιδική και εφηβική παραβατικότητα, μορφές κακοποίησης – παραμέλησης, τη σεξουαλική εκμετάλλευση, το trafficking και ειδικά θέματα προσφύγων, μεταναστών και αστέγων.

Γ' Εξάμηνο- Περιγραφή μαθημάτων

Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική

Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την διάγνωση και θεραπευτική προσέγγιση εξειδικευμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες της ψυχοκοινωνικής εξέλιξης, καθώς επίσης της ηλικιακής ομάδας της εφηβείας, Εξετάζεται η αύξηση και ανάπτυξη και διαταραχές αυτών, η ψυχοκοινωνική και γνωστική ανάπτυξη, η Εφηβική Γυναικολογία, η Παιδική-Εφηβική Ενδοκρινολογία, η Παιδική-Εφηβική Δερματολογία, τα λοιμώδη νοσήματα, ογκολογικά και αιματολογικά προβλήματα, Αλλεργιολογία και Πνευμονολογία.

Επικοινωνία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους

Το μάθημα εστιάζει στην ανάπτυξη υπηρεσιών οι οποίες προσεγγίζουν επιστημονικά και ολιστικά το παιδί και τον έφηβο και να προσφέρουν ουσιαστική υποστήριξη στην περίοδο αυτή της ζωής τους. Στόχος είναι οι φοιτητές να πλαισιώνουν, οργανώνουν και συντονίζουν υπηρεσίες αναπτυξιακής και εφηβικής υγείας. Δίνεται έμφαση στις αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας τόσο με το παιδί και τον έφηβο/η όσο και με το οικογενειακό του περιβάλλον, που συχνά συμπάσχει, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση του προβλήματος από τις υπηρεσίες.

Πρακτική Άσκηση

Στόχος με την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης είναι:

- Να έχουν εξειδίκευση στην προσαρμογή της ηλικιακής ομάδας παιδιών και εφήβων στο σχολικό πλαίσιο.
- Να αναπτύσσουν τεχνικές κοινωνικής - συναισθηματικής ενδυνάμωσης (social - emotional empowerment) και δεξιοτήτων ζωής (life skills) που ενδυναμώνουν και βοηθούν στην κατάκτηση ανθεκτικότητας (resilience).
- Να προσεγγίζουν επιστημονικά και ολιστικά το παιδί, τον/ την έφηβο/ η και την οικογένεια και να

προσφέρουν ουσιαστική στήριξη στις περιόδους αυτές της ζωής.

- Να πλαισιώνουν, οργανώνουν και να συντονίζουν υπηρεσίες αναπτυξιακής και εφηβικής υγείας σύμφωνα με τον τρόπο λειτουργίας των «φιλικών» για εφήβους/ νέους υπηρεσιών κατά τον Π.Ο.Υ. (youth friendly) και τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ) / Δεξιοτήτων Ζωής (ΔΖ), σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας, σύμφωνα με όσα έχουν διδαχθεί στη θεωρητική τους εκπαίδευση.
- Να αξιολογούν το επίπεδο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα παιδιά και τους εφήβους στο πλαίσιο ομάδων - δομών.
- Να κατέχουν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας με το παιδί, τον/ την έφηβο/ η, όσο και με το οικογενειακό περιβάλλον, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των θεμάτων σε πνεύμα κατανόησης και συνεργασίας.
- Να αντιμετωπίζουν επιτυχώς τις ιδιαίτερες επαγγελματικές δυσκολίες, τις απογοητεύσεις και το ψυχικό φορτίο που συνεπάγεται το λειτούργημά τους.
- Να αναζητούν διαρκώς νέους τρόπους βελτίωσης των υπηρεσιών που προσφέρουν σε επιστημονικό επίπεδο.
- Να συμβάλλουν στην ενημέρωση και στήριξη των συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων και της οικογένειας με στόχο την πρόληψη νοσογόνων καταστάσεων.
- Να αυτενεργούν και να επιδεικνύουν πρωτοτυπία στην επίλυση επιστημονικών προβλημάτων
- Να συνεργάζονται σε διεπιστημονικές ομάδες και να ανταλλάσσουν απόψεις και ιδέες για την παραγωγή νέας γνώσης.
- Να σχεδιάζουν προγράμματα παρέμβασης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των ηλικιακών ομάδων.
- Να δρουν αυτόνομα σε επαγγελματικό επίπεδο.
- Να διαθέτουν γνώσεις και ικανότητες στην επιστημονική έρευνα που επιτρέπουν τόσο την παραγωγή επιστημονικού έργου, όσο και την κριτική αποτίμηση της ποιότητας του και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του.

Στο πλαίσιο της πρακτικής κλινικής άσκησης δημιουργείται πρότυπη Δομή Εφηβικής Υγείας/ Ιατρικής (ΔΟΜ.Ε.Υ.Ι.), «φιλική» για εφήβους/ νέους σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.), όπου θα εφαρμόζονται τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ) / Δεξιοτήτων Ζωής (ΔΖ) σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας.

Δ' Εξάμηνο- Περιγραφή μαθημάτων

Στρατηγικές Ανάπτυξης της Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου – Παρεμβάσεις/Έρευνα

Το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στις στρατηγικές Ανάπτυξης Παρεμβάσεων και Έρευνας για την παιδική και εφηβική ηλικία. Στόχος είναι οι φοιτητές να πλαισιώνουν, οργανώνουν και συντονίζουν αντίστοιχα προγράμματα, να σχεδιάζουν παρεμβάσεις λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ηλικιακής ομάδας (παιδιού ή εφήβου) στην οποία απευθύνεται η παρέμβαση και να γνωρίζουν τα κατάλληλα εργαλεία αξιολόγησης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των παρεμβάσεών τους.

Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Η εκπόνηση μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών εστιάζει στην εφαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησαν οι φοιτητές στην επιστημονική μεθοδολογία και ερευνητική διαδικασία. Οι διπλωματικές εργασίες περιλαμβάνουν την εκπόνηση μελετών κατάλληλων κατά περίπτωση, όπως περιγραφικές μελέτες, μελέτες ασθενών - μαρτύρων, προοπτικές μελέτες, κλινικές μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα - αναλύσεις.

Ειδίκευση: Εκπαίδευση - Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για Παιδιά και Εφήβους
(Education – Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents)

Α' Εξάμηνο - Περιγραφή μαθημάτων

Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας I

Στο μάθημα αυτό προσεγγίζονται οι Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας σχετικά με τα παιδιά και τους εφήβους κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η υγεία του Ελληνικού Πληθυσμού, ο ρόλος της Πρόληψης και της Αγωγής Υγείας, ειδικά θέματα Πρόληψης στην παιδική ηλικία και εφηβεία, οι συμπεριφορές υψηλού κινδύνου, οι συμπεριφορές εξάρτησης. Περιγράφεται και διδάσκεται ο τρόπος λειτουργίας των «φιλικών» για εφήβους/ νέους υπηρεσιών κατά τον Π.Ο.Υ. (youth friendly) και τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ) / Δεξιοτήτων Ζωής (ΔΖ) σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας.

Ανάπτυξη και Συμπεριφορά Παιδιού και Εφήβου

Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την ανάπτυξη του παιδιού και εφήβου, την ψυχολογική και εκπαιδευτική της αξιολόγηση, τη φυσιολογική αύξηση, τις διατροφικές ανάγκες του παιδιού και εφήβου, την εικόνα του σώματος κατά την εφηβεία, τις διαταραχές πρόσληψης τροφής, διαταραχές αύξησης και ενήθωσης, την υπερβαρότητα και παχυσαρκία στην παιδική ηλικία και εφηβεία, καθώς επίσης αναπτυξιακά θέματα που άπτονται της ψυχοδερματολογίας, της γενετικής και επιγενετικής, τις

ιδιαιτερότητες παιδιών και εφήβων με καρκίνο, καθώς επίσης την έννοια της μετάβασης (transition). Επίσης, μελετώνται ζητήματα αναφορικά με ψυχοεκπαιδευτικές παρεμβάσεις αντιμετώπισης δυσκολιών συμπεριφοράς και ψυχοκοινωνικής προσαρμογής παιδιών και εφήβων σε σχολικό και οικογενειακό πλαίσιο.

Βασικές Αρχές Επιδημιολογίας και Μεθοδολογίας της Έρευνας

Στο μάθημα αυτό διερευνώνται ζητήματα μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας (ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι), διδάσκονται οι τύποι επιδημιολογικών μελετών, οι επιδημιολογικοί δείκτες και στατιστικά μέτρα, οι βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, οι περιγραφικές Επιδημιολογικές μελέτες, οι μελέτες ασθενών-μαρτύρων, οι προοπτικές μελέτες, η έννοια των συστηματικών σφαλμάτων, οι γενικές αρχές σχεδιασμού κλινικών μελετών, οι βασικοί τύποι στατιστικών αναλύσεων (μη παραμετρικές μέθοδοι, παραμετρικές μέθοδοι και πολυμεταβλητή ανάλυση), η κλινική επιδημιολογία, η συστηματική ανασκόπηση και η μετά-ανάλυση.

Παιδιά, Έφηβοι και ΜΜΕ – Διαδίκτυο

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές διδάσκονται την έννοια του Ψηφιακού πολίτη κατά τη χρήση τεχνολογίας, το Δημιουργικό Διαδίκτυο στην Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό, τη διαδικτυακή εξάρτηση, τα κοινωνικά δίκτυα στην παιδική ηλικία και την εφηβεία, τις διαδικτυακές Συμπεριφορές Υψηλού Κινδύνου, νομικά ζητήματα σχετικά με διαδικτυακές συμπεριφορές υψηλού κινδύνου, τη σχέση του Διαδικτύου με τη σεξουαλικότητα και την εκπαίδευση γονέων για τις διαδικτυακές συμπεριφορές υψηλού κινδύνου.

Β' Εξάμηνο- Περιγραφή μαθημάτων

Βασικές Αρχές Δημόσιας Υγείας II

Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει την εξέταση θεμάτων δημόσιας υγείας των παιδιών και εφήβων, το ρόλο της Πρόληψης και της Αγωγής Υγείας, την επιδημία του HIV σε παιδιά και εφήβους, την εφηβική εγκυμοσύνη και τις επιλογές αντισύλληψης, τις νέες τάσεις στους εμβολιασμούς και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα. Διδάσκεται διαδραστικά (role plays, quiz, εξομίωση συνθηκών κτλ.) ο τρόπος λειτουργίας των «φιλικών» για εφήβους/ νέους υπηρεσιών κατά τον Π.Ο.Υ. (youth friendly) και τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ) / Δεξιότητων Ζωής (ΔΖ), σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας.

Αναπτυξιολογία Παιδιού και Εφήβου

Το μάθημα εξετάζει τις βασικές αρχές αναπτυξιολογίας, και αναπτυξιακής ψυχολογίας, τη φυσιολογική ψυχοσωματική ανάπτυξη, ενώ εστιάζει σε θέματα όπως η αξιολόγηση και αντιμετώπιση δυσκολιών μάθησης, η αξιολόγηση των νοητικών λειτουργιών παιδιών και εφήβων, η ψυχοκοινωνική προσαρμογή σε σχολικές μονάδες γενικής και ειδικής αγωγής. Παράλληλα μελετώνται, η αναπτυξιακή καθυστέρηση, ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, καθυστέρηση λόγου, γλωσσικές διαταραχές, διαταραχές συμπεριφοράς,

αυτιστικού τύπου διαταραχές, διαταραχή ελλειμματικής προσοχής - υπερκινητικότητας, νοητική υστέρηση, το χαρισματικό παιδί και έφηβος, διαταραχές κινητικών δεξιοτήτων, αναπτυξιακά προβλήματα πρόωρων παιδιών, αναπτυξιακά προβλήματα παιδιών και εφήβων με χρόνια νοσήματα. Διερευνώνται ζητήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού σε ενταξιακά εκπαιδευτικά προγράμματα και πλαίσια.

Γ' Εξάμηνο- Περιγραφή μαθημάτων

Εκπαιδευτική Ψυχολογία και Ψυχοκοινωνική Υγεία Παιδιού και Εφήβου

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές εμβαθύνουν σε θέματα ψυχοκοινωνικής υγείας παιδιού και εφήβου, καθώς επίσης την αλληλεπίδρασή τους με την Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Προσεγγίζονται ζητήματα που αφορούν σε προβλήματα συμπεριφοράς και προσαρμογής στο σχολικό πλαίσιο, σε γενικευμένες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες καθώς και σε θέματα σχετικά με την εκπαίδευση χαρισματικών παιδιών και εφήβων. Μελετάται η παροχή σχολικών ψυχολογικών υπηρεσιών σε ελληνικό και διεθνές επίπεδο με έμφαση στην πολυπολιτισμική ψυχολογία.

Επικοινωνία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Πρόληψης και Παρέμβασης για Παιδιά και Εφήβους σε εκπαιδευτικά πλαίσια

Το μάθημα εστιάζει στην ανάπτυξη υπηρεσιών οι οποίες προσεγγίζουν επιστημονικά και ολιστικά το παιδί και τον έφηβο και να προσφέρουν ουσιαστική υποστήριξη στην περίοδο αυτή της ζωής τους. Στόχος είναι οι φοιτητές να πλαισιώνουν, οργανώνουν και συντονίζουν ψυχολογικές και ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις στο σχολικό πλαίσιο και στην ευρύτερη σχολική κοινότητα, με έμφαση σε γνωσιακές συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις. Προσεγγίζονται σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις που αφορούν στο σχεδιασμό, στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και παρέμβασης εντός της σχολικής κοινότητας. Δίνεται έμφαση στις αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας τόσο με το παιδί και τον έφηβο/ η όσο και με το οικογενειακό του περιβάλλον, που συχνά συμπάσχει, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση του προβλήματος από τις υπηρεσίες. Τέλος, επισημαίνονται τρόποι στήριξης των οικογενειών των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, ΔΕΠ-Υ, κλπ.).

Πρακτική Άσκηση

Η υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση αντιστοιχεί σε 20 πιστωτικές μονάδες ECTS, εκ των οποίων το 60% υλοποιείται σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. ή/ και σε σχολικές μονάδες γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, σε Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων (Δ.Υ.Ε.Π.), σε διαπολιτισμικά σχολεία, σε Κ.Ε.Δ.Α.Σ.Υ. (Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης), σε Ιατρο - παιδαγωγικά Κέντρα υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας, σε Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Δήμων, σε Κέντρα Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής, σε σχολεία που λειτουργούν εντός δημόσιων νοσοκομείων, σε Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. εποπτευόμενα από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τα

οποία παρέχουν εκπαίδευση, κατάρτιση και συμβουλευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες σε άτομα άνω των δεκαπέντε (15) ετών με αναπηρίες, σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, με την προϋπόθεση ότι στις παραπάνω δομές εργάζεται Ψυχολόγος. Η πρακτική άσκηση, η πραγματοποίηση της οποίας βεβαιώνεται από τον/την επόπτη/ τρια καθηγητή/ τρια του Π.Μ.Σ. και από υπογεγραμμένο παρουσιολόγιο από τον/ την διευθυντή/ ντρια της σχολικής μονάδας ή τον/ την προϊστάμενο/ η του Κ.Ε.Σ.Υ. ή των άλλων φορέων της παρούσης παραγράφου, περιλαμβάνει: α) Παρατήρηση διαδικασιών αξιολόγησης, σχεδιασμού και εφαρμογής ψυχοκοινωνικών και συμβουλευτικών παρεμβάσεων, καθώς και συμμετοχή σε σχετικές παρεμβάσεις με την προϋπόθεση της σύμφωνης γνώμης των ψυχολόγων των δομών που υλοποιείται η πρακτική άσκηση και με ευθύνη του επόπτη καθηγητή. β) Εποπτεία επί της πρακτικής άσκησης, για την υποστήριξη των φοιτητών/ τριών στην υλοποίηση των εργασιών τους στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης, εξειδικευμένα σεμινάρια σε θέματα εφαρμοσμένης ψυχολογίας στη σχολική κοινότητα ή/και μελέτες περίπτωσης, για την εκπαίδευση μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Στόχος με την ολοκλήρωση της **πρακτικής άσκησης** είναι:

- Σχεδιασμός μαθημάτων και εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στο χώρο της Σχολικής Ψυχολογίας σε τυπικά και μη τυπικά μαθησιακά περιβάλλοντα ώστε οι φοιτητές να είναι σε θέση να αξιολογούν και αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες.
- Ανάπτυξη γόνιμου διαλόγου σε συνέδρια, εξειδικευμένα σεμινάρια και εκπαιδευτικά πλαίσια σχετικά με ζητήματα που άπτονται του τομέα της παιδαγωγικής και εκπαίδευσης.
- Εξοικείωση και η παρουσία σε δομές υποστήριξης γονέων μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.
- Εξειδίκευση των επιστημόνων από διαφορετικούς κλάδους τόσο από τις ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες όσο και των επιστημών υγείας.
- Εξοικείωση με την τροποποίηση του εκπαιδευτικού αναλυτικού προγράμματος και την εξατομικευμένη διαχείριση εντός της σχολικής τάξης.
- Η εφαρμογή θεωρητικών γνώσεων σε πρακτικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τις ιδιαιτερότητες της παιδικής ηλικίας και της εφηβείας.
- Αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας τόσο με το παιδί και τον έφηβο/ η όσο και με το οικογενειακό του περιβάλλον, που συχνά συμπάσχει, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση του προβλήματος σε πνεύμα κατανόησης και συνεργασίας.
- Συμβολή στην ενημέρωση και στήριξη της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας και της οικογένειας με στόχο την πρόληψη νοσογόνων καταστάσεων.
- Αυτενέργεια και επίδειξη πρωτοτυπίας στην επίλυση επιστημονικών προβλημάτων.
- Συνεργασία σε διεπιστημονικές ομάδες και ανταλλαγή απόψεων και ιδεών για την βέλτιστη εφαρμογή της υπάρχουσας γνώσης και την περαιτέρω προαγωγή της.

Επιπλέον επιτυγχάνονται και οι παρακάτω **στόχοι** του ΠΜΣ:

- Να έχουν εξειδίκευση στην προσαρμογή της ηλικιακής ομάδας παιδιών και εφήβων στο σχολικό

- πλαίσιο.
- Να αναπτύσσουν τεχνικές κοινωνικής - συναισθηματικής ενδυνάμωσης (social - emotional empowerment) και δεξιοτήτων ζωής (life skills) που ενδυναμώνουν και βοηθούν στην κατάκτηση ανθεκτικότητας (resilience).
  - Να προσεγγίζουν επιστημονικά και ολιστικά το παιδί, τον/ την έφηβο/ η και την οικογένεια και να προσφέρουν ουσιαστική στήριξη στις περιόδους αυτές της ζωής.
  - Να πλαισιώνουν, οργανώνουν και να συντονίζουν υπηρεσίες αναπτυξιακής και εφηβικής υγείας σύμφωνα με τον τρόπο λειτουργίας των «φιλικών» για εφήβους/ νέους υπηρεσιών κατά τον Π.Ο.Υ. (youth friendly) και τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ / Δεξιοτήτων Ζωής (ΔΖ), σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας, σύμφωνα με όσα έχουν διδαχθεί στη θεωρητική τους εκπαίδευση.
  - Να αξιολογούν το επίπεδο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα παιδιά και τους εφήβους στο πλαίσιο ομάδων - δομών.
  - Να κατέχουν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας με το παιδί, τον/ την έφηβο/ η, όσο και με το οικογενειακό περιβάλλον, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των θεμάτων σε πνεύμα κατανόησης και συνεργασίας.
  - Να αντιμετωπίζουν επιτυχώς τις ιδιαίτερες επαγγελματικές δυσκολίες, τις απογοητεύσεις και το ψυχικό φορτίο που συνεπάγεται το λειτούργημά τους.
  - Να αναζητούν διαρκώς νέους τρόπους βελτίωσης των υπηρεσιών που προσφέρουν σε επιστημονικό επίπεδο.
  - Να συμβάλλουν στην ενημέρωση και στήριξη των συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων και της οικογένειας με στόχο την πρόληψη νοσογόνων καταστάσεων.
  - Να αυτενεργούν και να επιδεικνύουν πρωτοτυπία στην επίλυση επιστημονικών προβλημάτων.
  - Να συνεργάζονται σε διεπιστημονικές ομάδες και να ανταλλάσσουν απόψεις και ιδέες για την παραγωγή νέας γνώσης.
  - Να σχεδιάζουν προγράμματα παρέμβασης, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των ηλικιακών ομάδων.
  - Να δρουν αυτόνομα σε επαγγελματικό επίπεδο.
  - Να διαθέτουν γνώσεις και ικανότητες στην επιστημονική έρευνα που επιτρέπουν τόσο την παραγωγή επιστημονικού έργου, όσο και την κριτική αποτίμηση της ποιότητας του και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του.

Στο πλαίσιο της πρακτικής κλινικής άσκησης δημιουργείται πρότυπη Δομή Εφηβικής Υγείας/ Ιατρικής (ΔΟΜ.Ε.Υ.Ι.), «φιλική» για εφήβους/ νέους σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) όπου θα εφαρμόζονται τα πρωτόκολλα Κοινωνικής και Συναισθηματικής Ενδυνάμωσης (ΚΣΕ)/ Δεξιοτήτων Ζωής (ΔΖ), σύμφωνα με το εργαλείο CASEL ανεξαρτήτως ειδικότητας.

Δ' Εξάμηνο- Περιγραφή μαθημάτων

Στρατηγικές Ανάπτυξης της Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου – Παρεμβάσεις/ Έρευνα

Το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στις στρατηγικές Ανάπτυξης Παρεμβάσεων και Έρευνας για την παιδική και εφηβική ηλικία. Στόχος είναι οι φοιτητές να πλαισιώνουν, οργανώνουν και συντονίζουν αντίστοιχα προγράμματα, να σχεδιάζουν παρεμβάσεις λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της ηλικιακής ομάδας (παιδιού ή εφήβου) στην οποία απευθύνεται η παρέμβαση και να γνωρίζουν τα κατάλληλα εργαλεία αξιολόγησης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των παρεμβάσεών τους.

Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Η εκπόνηση μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών εστιάζει στην εφαρμογή των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησαν οι φοιτητές στην επιστημονική μεθοδολογία και ερευνητική διαδικασία. Οι διπλωματικές εργασίες περιλαμβάνουν την εκπόνηση μελετών κατάλληλων κατά περίπτωση, όπως περιγραφικές μελέτες, μελέτες ασθενών - μαρτύρων, προοπτικές μελέτες, κλινικές μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα- αναλύσεις.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ – ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ

Καθηγητής Ψυχολογίας ΠΤΔΕ-ΕΚΠΑ,
Διευθυντής ΠΜΣ «Ειδική Αγωγή και Εκπαί-
δευση», Διευθυντής Εργαστηρίου Κοινωνικής και Οργανωσιακής Ψυχολογίας

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Διδάκτωρ Φαρμακευτικής
Υποστράτηγος εν Αποστρατεία
Πρόεδρος Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού

ΒΑΡΤΖΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Παιδιατρικής – Παιδιατρικής Νευρολογίας, ΕΚΠΑ,
Επιστημονικός Υπεύθυνος Μονάδας Αναπτυξιακής Παιδιατρικής,
Β΄ Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο
Παιδών «Π. & Α. Κυριακού»

ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ

Καθηγήτρια Διατροφής Ειδικών Πληθυσμιακών Ομάδων και Δημόσιας Υγείας,
Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας - Σχολή Δημόσιας Υγείας - Πανεπιστήμιο Δ. Αττικής

ΒΛΑΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Καθηγητής - Πρόεδρος Τμήματος Πληροφορικής & Διευθυντής Εργαστηρίου Βιοπληροφορικής και
Ανθρώπινης Ηλεκτροφυσιολογίας - Ιόνιο Πανεπιστήμιο

ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

MSc - PhD στην Ανθρώπινη Διατροφή Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Γλασκώβης,
Εξωτερικός Συνεργάτης, Ακαδημαϊκός Συνεργάτης, Διατροφή & Διαιτολογία, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Αθηνών,
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Πανελληνίου Συλλόγου Διαιτολόγων – Διατροφολόγων (Π.Σ.Δ.Δ.)

ΓΚΕΤΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Παιδίατρος - Μετεκπαιδευθείσα στην Παιδοπνευμονολογία, Διευθύντρια Παιδιατρικού
Τμήματος Γενικού Νοσοκομείου Ιωαννίνων «Γ. Χατζηκώστα»

ΓΚΟΥΝΤΑΣ ΗΛΙΑΣ

Μεταδιδακτορικό Ερευνητή, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κύπρου,
Value and Patient Access Manager, MSD Greece

ΓΡΗΓΟΡΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Κλινικός Διαιτολόγος – Διατροφολόγος, BSc, MSc, PhD
Διδάσκοντας στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Επιστημονικό Συνεργάτη στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και στο ΕΚΠΑ

ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καθηγητής Μαιευτικής - Γυναικολογίας,
Εμβρυομητρικής & Περιγεννητικής Ιατρικής MD, PhD
Ιατρική Σχολή, ΕΚΠΑ | ΓΝΑ "Αλεξάνδρα"
Πρόεδρος, Ελληνική Εταιρεία Περιγεννητικής Ιατρικής

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Παιδίατρος - Παιδονευρολόγος,
Δρ. Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ,
Υποναύαρχος,
Επίτιμος Διευθυντής Υγειονομικού Π.Ν.,
Διευθυντής Κέντρου Ειδικής Φροντίδας Παίδων Πολεμικού Ναυτικού

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Λοιμωξιολογίας, Β' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ,
Νοσοκομείο Παίδων «Π.&Α. Κυριακού»

ΖΑΦΕΙΡΑ ΔΗΜΗΤΡΑ

Κλινικός Ψυχολόγος, MSc

ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

Παιδίατρος – Εντατικολόγος, MSc
Επιμελήτρια Α', Κέντρο Υγείας Ηλιούπολης

ΖΕΛΛΟΥ ΑΓΛΑΙΑ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδιατρικής – Παιδιατρικής Γαστρεντερολογίας Β' Παιδιατρική Κλινική
ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Αγλαΐα Κυριακού

ΗΛΙΟΔΡΟΜΙΤΗ ΖΩΗ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Νεογνολογίας
Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
Αρεταίειο Νοσοκομείο

ΘΗΡΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Παιδίατρος MSc, ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας», Επιστ. Συνεργάτης
Μονάδας Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.), Β' Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο Παίδων "Π.
& Α, Κυριακού"

ΚΑΡΑΜΠΙΑΤΖΑΚΗ ΖΩΗ

Δρ. Παιδαγωγικής με Ειδίκευση στην Ειδική Αγωγή

ΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Νομικός - Επιμελήτρια Ανηλίκων
Προϊσταμένη Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων Αθήνας
Δ.Σ. Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής (Ε.Ε.Ε.Ι.)

ΚΟΖΕΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

MD, PhD1, PhD2, FICO, FEBO, MRCOphth,
Χειρουργός Οφθαλμίατρος – Παιδοοφθαλμίατρος
Διευθυντής 'Παιδοοφθαλμολογικού Κέντρου Ελλάδος',
Vis. Prof. Of Ophthalmology, Cleveland, USA,
Vis. Prof. of Ophthalmology, Hong-Kong, China

ΚΟΚΚΩΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ψυχίατρος, Υπεύθυνος Θεραπευτικής Μονάδας ΟΚΑΝΑ, Γενικό Νοσοκομείο Πειραιώς «ΤΖΑΝΕΙΟ»

ΚΟΣΣΥΒΑ ΛΥΔΙΑ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Παιδιατρικής ΕΚΠΑ
Β' Παιδιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παίδων «Π. & Α. Κυριακού»

ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Επίκουρος Καθηγητής Παιδοψυχιατρικής

Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, ΕΚΠΑ
Κέντρο Ψυχικής Υγείας Βύρωνα – Καισαριανής
Αιγινήτειο Νοσοκομείο
Σύμβουλος Παιδοψυχίατρος & Επισκέπτης Ανώτερος Λέκτορας
South London & Maudsley NHS Foundation Trust
Institute of Psychiatry, Psychology & Neuroscience, King's College London | London SE5 8AF
Αρχισυντάκτης, BJPsych International

ΚΩΣΤΟΓΙΑΝΝΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας – Ψυχοθεραπεύτρια, Ph.D., RECBT, Ellis Scholar,
Επιστημονική Διευθύντρια και Επόπτρια Ελληνικού Ινστιτούτου
Λογικοθυμικής και Γνωσιακής - Συμπεριφορικής Θεραπείας

ΛΕΚΚΑ ΣΟΦΙΑ

Παιδίατρος - Παιδοενδοκρινολόγος MSc,
PhD, DIU Paris VII University
Επιμελήτρια Α΄, Ενδοκρινολογικό Τμήμα
-Τμήμα Αύξησης και Ανάπτυξης
Νοσοκ. Παιδών «Π. & Α. Κυριακού»

ΛΟΛΙΤΣΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής, PhD
Εκπαιδευτής Ενηλίκων,
Αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΜΑΚΡΙΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Επιστημονικά Υπεύθυνη
Οικοτροφείου Α6 Κυπαρισσίας
Αναπληρώτρια Επιστημονικά Υπεύθυνη
Κέντρου Ημέρας Υποστήριξης Εργαζομένων ΘΑΛΠΙΟΣ Ψυχική Υγεία

ΜΑΡΙΤΣΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδιατρικής Ρευματολογίας, Β΄ Παιδιατρική Κλινική
ΕΚΠΑ -Νοσοκομείο Παιδών “Π. & Α. Κυριακού”

ΜΑΣΤΟΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Καθηγητής Ενδοκρινολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
(Αρεταίειο Νοσοκομείο)
Διευθυντής και Επιστημονικός Υπεύθυνος, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Έρευνα στη Γυναικεία
Αναπαραγωγή», ΕΚΠΑ
Επισκέπτης Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου
Επιστημονικός Συνεργάτης, Ενδοκρινολογική Μονάδα, ΕΚΠΑ – Ευγενίδειο Θεραπευτήριο
Πρώην Πρόεδρος, Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία – Πανελλήνια Ένωση Ενδοκρινολόγων
Μέλος, European Society of Endocrinology (ESE), Endo-ERN, American Endocrine Society, Société
Française d'Endocrinologie

ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΘΩΜΑΣ

Καθηγητής Παιδαγωγικής και Δια Βίου Μάθησης
Μέλος ΔΕΠ του ΙΠΤΔΕ-ΕΚΠΑ
Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής (ΕΠΕΣ) του Πρότυπου Πειραματικού Σχολείου Αθηνών
(Π.Π.Σ.) «Μαράσλειος»
Πρόεδρος Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για
τον καθορισμό των κριτηρίων και τη διαπίστωση της συνάφειας των διδακτορικών και
μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών με τα αντικείμενα της Ειδικής Αγωγής και της Σχολικής Ψυχολογίας
Μέλος του Συμβουλίου του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ.-ΕΚΠΑ

ΜΠΕΧΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Καθηγητής Πνευμονολόγος – Εντατικολόγος
MD, PhD (McGill), FCCP
Ερευνητής Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών

ΜΠΙΝΙΑΡΗ ΛΕΥΚΟΘΕΑ

Αποσπασμένη στην ΑΔΙΠΠΔΕ, Ερευνητικό Έργο
Μέλος Συμβουλευτικής Επιτροπής Ευρωπαϊκού Προγράμματος Erasmus+ ΚΑ “ACT PROJECT”,
Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ψυχίατρος
Διευθυντής Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας,
Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

ΞΕΠΑΠΑΔΑΚΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Αλλεργιολογίας, Μονάδα Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας, Β
Παιδιατρική Κλινική Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΠΑΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Καθηγητής Φαρμακολογίας,
Διευθυντής του Εργαστηρίου Φαρμακολογίας της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Παιδίατρος – Αιματολόγος MD, PhD
Διευθυντής ΕΣΥ
Παιδιατρική Αιματολογία-Ογκολογία (ΤΑΟ)
Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Παιδοενδοκρινολόγος - Παιδοδιαβητολόγος MD, MSc, PhD, Αναπληρωτής Καθηγητής Παι-
διατρικής, Υπεύθυνος Νεογνικής Παιδικής Εφηβικής Ενδοκρινολογίας & Διαβήτη, Πανεπι-
στημιακή Παιδιατρική Κλινική, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας, Τμήμα Ιατρικής,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Επισκέπτης Καθηγητής Νεογνικής Παιδικής Εφηβικής Ενδοκρino-
λογίας, Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας 2023-2024, τ. Λέκτορας Πανεπιστημίου
Joseph-Fourier, Grenoble, France Director and C.E.O., Pediatric Endocrine Clinics

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Καθηγητής Αλλεργιολογίας & Παιδιατρικής Αλλεργιολογίας MD, PhD, Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Υπεύθυνος, Μονάδα Αλλεργιολογίας, Β΄ Παιδιατρική Κλινική, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Επίτιμος Καθηγητής, Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ & OPRI Σιγκαπούρης
Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, World Allergy Organization (WAO) – Υπεύθυνος Επιτροπής
Παιδιατρικού Άσθματος

ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

Εκπαιδευτικός MEd
Σύμβουλος Εφηβικής Υγείας MSc

ΠΑΣΧΑΛΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Δρ. Μηχανολόγος – Μηχανικός, Πρόεδρος και Ιδρυτής του Οργανισμού Safe Water Sports

ΣΕΡΓΕΝΤΑΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

MD, PhD, Ιατρός – Επιδημιολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής,
Υπεύθυνος Έρευνας ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής & Εφηβικής Υγείας», Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ

ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ

Παιδίατρος - Κλινικός Φαρμακολόγος
Επιστημονική συνεργάτις Ειδικού Κέντρου Εφηβικής Ιατρικής (Ε.Κ.Ε.Ι.)
Έδρα UNESCO Εφηβικής Υγείας & Ιατρικής
Επιμελήτρια Β' – Α' Παιδιατρική Κλινική ΕΣΥ Νοσοκομείο Παιδών «Η Αγία Σοφία»
Εργαστήριο Φαρμακολογίας Ιατρική Σχολή Αθηνών
Ερευνητική Ομάδα Ανοσοφαρμακολογίας (GIimmunPha)

ΣΥΓΓΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Παιδίατρος – Λοιμοξιολόγος, Β' Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ

ΤΕΡΖΙΔΗΣ ΑΓΗΣ

Παιδίατρος, Ph.D.

ΤΣΑΛΑΜΑΝΙΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Διευθυντής Ψυχιατρικής Κλινικής Παιδιών και Εφήβων Βούλας

ΤΖΑΒΑΡΑ ΧΑΡΑ

Βιοστατιστικός - Ιατρική Ερευνήτρια, MSc, PhD

ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ

Παιδίατρος - Νεογολόγος-Αναπτυξιολόγος, Dr, Md, MA, PhD,
Διευθύντρια Παιδιατρικής Κλινικής Γ.Ν. Ασκληπιείο Βούλας,
Υπεύθυνη Ιατρείου Αναπτυξιακής και Συμπεριφορικής Παιδιατρικής,
Μέλος Δ.Σ. Ελληνικής Εταιρείας Περιγεννητικής Ιατρικής

ΤΣΙΤΣΙΚΑ ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ

Καθηγήτρια και Εθνική Εκπρόσωπος UNESCO Έδρας για την Παγκόσμια Υγεία και Εκπαίδευση
Αναπλ. Καθηγήτρια Παιδιατρικής-Εφηβικής Ιατρικής ΕΚΠΑ
Επιστ. Υπεύθυνος Μονάδας Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.)
Β' Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ - Νοσοκομείο Παιδών "Π. & Α. Κυριακού"
Διευθύντρια ΠΜΣ «Στρ. Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας»
Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Εφηβικής Ιατρικής (ΕΕΕΙ)/UNESCO LoI
Πρόεδρος της Επιτροπής Γνωμοδότησης για την διόρθωση του καταχωρισμένου φύλου
Υπουργείο Υγείας

ΤΣΟΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Παιδίατρος
Δρ. Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ
Αντιπρόεδρος Εταιρείας Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης στην Παιδιατρική

ΤΣΟΤΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ

Παιδίατρος με μετεκπαίδευση στη Παιδιατρική Δερματολογία, PhD,
Ospedale Maggiore Policlinico, Milan,
Επιμελήτρια Α Νοσοκομείου Παιδών Π&Α Κυριάκου

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Ανατομίας και Χειρουργικής,
Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
Πρόεδρος Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων

ΧΑΡΙΤΑΤΟΣ ΣΠΥΡΟΣ

Νομικός και Δημοσιογράφος
Πρεσβευτής “φιλικών” για εφήβους υπηρεσιών-ΕΕΕΙ/UNESCO LoI

ΧΡΗΣΤΙΔΗ ΣΤΕΛΛΑ

Ψυχίατρος Ενηλίκων, MD, MSc

Επιστημονική Υπεύθυνη, Τμήμα Προβληματικής Χρήσης Διαδικτύου & Ειδικό Πρόγραμμα Απεξάρτησης Γυναικών

Μονάδα Απεξάρτησης 18 Άνω, Ψ.Ν.Α.

Ιδρυτικό μέλος & τ. Πρόεδρος ΕΣΚΟΠΑ

ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Μαιευτικής Γυναικολογίας - Παιδικής και Εφηβικής Γυναικολογίας, MD, MSc, PhD, IFEPAG

Αρεταίειο Νοσοκομείο - ΕΚΠΑ

Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. “Ελληνικής Εταιρείας

Παιδικής και Εφηβικής Γυναικολογίας”,

Συντονιστής Παιδογυναικολόγων Ευρώπης

JOURDAN DIDIER

Πρόεδρος της Έδρας UNESCO για την Παγκόσμια Υγεία και Εκπαίδευση, Επικεφαλής του Συνεργαζόμενου Κέντρου του ΠΟΥ

YEPOYAN TIGRAN

Περιφερειακός Σύμβουλος Εκπαίδευσης για την Υγεία στην Ανατολική Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, UNESCO

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο (2) εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων. Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων/εργαστηρίων κ.λπ. είναι υποχρεωτική.

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή ξεπερνά το 20% ανά μάθημα / ή στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του φοιτητή. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη ΣΕ, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής.

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΠΜΣ πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις ή/ και με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Η βαθμολογία των μαθημάτων κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήξη της εξεταστικής περιόδου.

Ως βάση επιτυχίας ορίζεται ο βαθμός πέντε (5). Σε περίπτωση αποτυχίας στις εξετάσεις, ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει το δικαίωμα να συμμετάσχει στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου.

Εάν μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων τρεις φορές εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, η κατάθεση της οποίας πραγματοποιείται εντός ενός μήνα από την ημερομηνία έκδοσης των αποτελεσμάτων, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής Επιστημών Υγείας, τα μέλη της οποίας έχουν το ίδιο ή συναφές αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

Για την απόκτηση ΔΜΣ κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS για την Ειδίκευση «Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους» (Developmental Adolescent Medicine and Development of Health Services for children and adolescents) και εκατόν είκοσι (120) ECTS για την Ειδίκευση: «Εκπαίδευση – Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για

Παιδιά και Εφήβους» (Education – Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents).

Στο Δ' εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συντονιστική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων (αν δεν έχει ορισθεί ως επιβλέπων/ουσα του μετ. φοιτητή ήδη από την έναρξη των μετ. σπουδών του) και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων.

Μέλη ή επιβλέποντες της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας ορίζονται εξ όλων των κατηγοριών διδασκόντων του ΠΜΣ κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να αφορά είτε πρωτότυπες περιγραφικές μελέτες, μελέτες ασθενών - μαρτύρων, προοπτικές μελέτες, κλινικές μελέτες, συστηματικές ανασκοπήσεις και μετα - αναλύσεις προηγούμενων μελετών, εφόσον δεν υπάρχει αντίστοιχη της στη διεθνή βιβλιογραφία.

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να γίνει στην ελληνική ή την αγγλική γλώσσα, με ελληνική και αγγλική περίληψη και στις δύο περιπτώσεις.

Η Διπλωματική εργασία πρέπει να έχει έκταση κατ' ελάχιστο τρεις χιλιάδες (3.000) λέξεις και κατά μέγιστο δέκα χιλιάδες (10.000) λέξεις, εξαιρουμένων των βιβλιογραφικών αναφορών.

Για να εγκριθεί η εργασία ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής και να βαθμολογηθεί με βαθμό κατ' ελάχιστο πέντε (5) με άριστα το δέκα (10).

Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στον διαδικτυακό τόπο της Ιατρικής Σχολής.

Επίσης, γίνεται ηλεκτρονική κατάθεση της διπλωματικής εργασίας στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ θα μπορούν:

- Να έχουν θεωρητικές γνώσεις γύρω από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τις ιδιαιτερότητες της παιδικής και εφηβικής ηλικίας.
- Να έχουν εξειδίκευση στην προσαρμογή της ηλικιακής ομάδας παιδιών και εφήβων στο σχολικό πλαίσιο.
- Να προσεγγίζουν επιστημονικά και ολιστικά το παιδί και τον/ την έφηβο/ η και να προσφέρουν ουσιαστική στήριξη στις περιόδους αυτές της ζωής.
- Να πλαισιώνουν, οργανώνουν και να συντονίζουν υπηρεσίες αναπτυξιακής και εφηβικής υγείας.
- Να αξιολογούν το επίπεδο και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τα παιδιά και τους εφήβους στο πλαίσιο ομάδων - δομών.
- Να κατέχουν αποτελεσματικές δεξιότητες επικοινωνίας με το παιδί, τον/ την έφηβο/ η, όσο και με το οικογενειακό περιβάλλον, προκειμένου να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των θεμάτων σε πνεύμα κατανόησης και συνεργασίας.
- Να αντιμετωπίζουν επιτυχώς τις ιδιαίτερες επαγγελματικές δυσκολίες, τις απογοητεύσεις και το ψυχικό φορτίο που συνεπάγεται το λειτούργημά τους.
- Να αναζητούν διαρκώς νέους τρόπους βελτίωσης των υπηρεσιών που προσφέρουν σε επιστημονικό επίπεδο.
- Να συμβάλλουν στην ενημέρωση και στήριξη των συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων και της οικογένειας με στόχο την πρόληψη νοσογόνων καταστάσεων.
- Να αυτενεργούν και να επιδεικνύουν πρωτοτυπία στην επίλυση επιστημονικών προβλημάτων.
- Να συνεργάζονται σε διεπιστημονικές ομάδες και να ανταλλάσσουν απόψεις και ιδέες για την παραγωγή νέας γνώσης.
- Να σχεδιάζουν προγράμματα παρέμβασης λαμβάνοντας υπόψη τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των ηλικιακών ομάδων.
- Να δρουν αυτόνομα σε επαγγελματικό επίπεδο.
- Να διαθέτουν γνώσεις και ικανότητες στην επιστημονική έρευνα που επιτρέπουν τόσο την παραγωγή επιστημονικού έργου, όσο και την κριτική αποτίμηση της ποιότητας του και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του.
- Να μελετούν το ελληνικό πλαίσιο και να αναλύουν τα ζητήματα που τίθενται κατανοώντας τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής κοινωνίας και τους παράγοντες που τις αναδεικνύουν.
- Να επιχειρηματολογούν με σαφήνεια και με ακρίβεια στον γραπτό και προφορικό λόγο και να

συγγράφουν εργασίες με ακαδημαϊκή δομή και περιεχόμενο.

- Να συμμετέχουν ενεργά στην έρευνα στον αναπτυσσόμενο κλάδο της αναπτυξιακής και εφηβικής υγείας, καθώς επίσης και της σχολικής ψυχολογίας.
- Να αναπτύσσουν δεξιότητες εφαρμογής θεωριών και μεθόδων έρευνας, ώστε να διεξάγουν και να αναπτύσσουν τη δική τους έρευνα.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του Α΄ κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/ και ειδικές ανάγκες, προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία. Η Μονάδα Προσβασιμότητας του ΕΚΠΑ ιδρύθηκε και λειτουργεί με την από 23 Φεβρουαρίου 2006 απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου και την από 22 Μαρτίου 2006 απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου. Έργο της είναι η εξασφάλιση στην πράξη της ισότιμης πρόσβασης στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω της παροχής προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές είναι υποχρεωμένοι:

- Να παρακολουθούν επιτυχώς τα ενταγμένα στο Πρόγραμμα μεταπτυχιακά μαθήματα. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής (ΜΦ) θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει μόνο εάν συμπληρώσει το 80% των ωρών του μαθήματος (Παραδόσεις και Ασκήσεις) του ισχύοντος προγράμματος σπουδών.
- Να εφοδιάζονται εγκαίρως με το απαραίτητο επιστημονικό υλικό που καλύπτει τη διδακτέα ύλη.
- Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που τους έχουν ανατεθεί για το κάθε μάθημα.
- Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.
- Να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά.

Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων τρεις (3) φορές και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,
- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- αυτοδίκαια κατόπιν αιτήσεως των μεταπτυχιακών φοιτητών,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης.

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι φοιτητές του ΠΜΣ των οποίων το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, και το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα, δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς, το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο ΠΜΣ. Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα (άρ. 35, παρ. 2, Ν.4485/17).

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών όσον αφορά το σύνολο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος και των δραστηριοτήτων του θα αναρτώνται στην ιστοσελίδα του προγράμματος. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του κάθε διδάσκοντα θα του κοινοποιούνται.

Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ και σε χώρο της Σχολής, παρουσία του Προέδρου της Σχολής.

Πιο συγκεκριμένα στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις εξής ειδικεύσεις:

1. Αναπτυξιακή και Εφηβική Ιατρική και Ανάπτυξη Υπηρεσιών Υγείας για Παιδιά και Εφήβους (Developmental Adolescent Medicine and Development of Health Services for children and adolescents)

2. Εκπαίδευση - Ψυχοκοινωνική Υγεία και Ανάπτυξη Υπηρεσιών για Παιδιά και Εφήβους (Education – Psychosocial Health and Development of Services for Children and Adolescents).

Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος.

Για τη συμμετοχή τους στο ΠΜΣ «Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας» οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των χιλίων (1000) ευρώ ανά εξάμηνο. Η καταβολή του τέλους γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Σε περίπτωση διακοπής σπουδών του ΜΦ, δεν προβλέπεται επιστροφή των καταβληθέντων διδάκτρων για τα προηγούμενα εξάμηνα ή του τρέχοντος εξαμήνου κατά το οποίο έλαβε χώρα η διακοπή.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται όλες τις παροχές των προπτυχιακών Φοιτητών όπως αυτές καθορίζονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις:

- **Κάρτα σίτισης:** Το Πανεπιστήμιο παρέχει δωρεάν σίτιση στους φοιτητές. Για τις προϋποθέσεις και άλλα επιμέρους ζητήματα που σχετίζονται με τη σίτιση των φοιτητών, μπορείτε να επισκεφθείτε την Ιστοσελίδα της διεύθυνσης Φοιτητικής Μέριμνας <https://merimna.uoa.gr/>
- **Ακαδημαϊκή ταυτότητα – πάσο:** Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να υποβάλουν ηλεκτρονικά την αίτησή τους για την έκδοση ακαδημαϊκής ταυτότητας στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://submit-academicid.minedu.gov.gr/>
- **Φοιτητική Εστία:** Δικαίωμα αίτησης έχουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις, όπως αναγράφονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://fepa.uoa.gr/>

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να καλύπτονται οικονομικά από χρηματοδοτούμενα προγράμματα έρευνας στα οποία συμμετέχουν. Το ΠΜΣ ενθαρρύνει τους Μεταπτυχιακούς Φοιτητές που δεν εντάσσονται στις παραπάνω κατηγορίες, να επιτύχουν εξωτερική χρηματοδότηση των σπουδών τους από διάφορα Ιδρύματα και Ινστιτούτα.